

przytoczyć rozkłady odpowiedzi na kilka pytań o reakcje. Dla uproszczenia obrazu ograniczymy się do odpowiedzi "zdecydowanie tak" /Tabela 6/.

Praktyczna lekcja z badań pilotażowych jest całkiem trywialna: konieczna jest lepsza adaptacja językowa kwestionariusza oraz lepszy dobór ankieterów. Zebrane doświadczenia nasuwają jednak inne, bardziej uniwersalne pytanie: W jakim stopniu różnice kulturowe zaburzają wyniki badań międzykulturowych, a w jakim stopniu wyniki te nie zawierają nic poza kulturowymi zakłóceniami?

* * *

Problems with problems - selected findings from Polish pilot-study on "Community response to alcohol problems"

Summary

The paper is an outcome of the pilot-survey on the Polish community response to alcohol problems. The pilot-study was conducted in two contrasting communities. One was a biggest district of Warsaw inhabited by 400 thousand people; another - a small rural commune Sianów, which is located some 500 kilometers north of Warsaw.

The questionnaire used previously in the original community response study in Contra Costa County in California was applied to interview 322 respondents from two Polish communities.

Four questions were selected for presentation in this paper. They were dealing with public insobriety, wife beating and drinking the money away. The respondents were asked to assess the seriousness of those problems for their community and then to choose appropriate responses to each problem.

The hierarchy of problems as by respondents and general pattern of responses are described and then discussed.

The pilot-survey revealed two traps that have to be avoided in cross-cultural studies: a problem of introducing some international concepts like "problem" and "community", whose meaning may be different in various settings and a power of interviewer's factor, whose attitudes and expectations can heavily bias obtained findings.

Tabela 1. Ocena rangi problemu /%%/

Ranga problemu	Sytuacje			
	Pijący mężczyzna	Bicie żony	Pijąca kobieta	Przepijanie pieniędzy
Poważny problem	66,9	67,7	67,0	82,2
Niewielki problem	16,2	12,1	13,5	6,7
Nie stanowi problemu	7,6	7,3	7,7	2,5
Trudno powiedzieć	9,9	12,8	11,9	8,6

Tabela 2. Ocena rozpowszechnienia problemów /%%/

Typ problemu	Częstotliwość		
	Częsty	Nieczęsty	Nie wiem
Pijany na ulicy	27,0	41,0	14,6
Bicie żony	28,6	30,5	29,8
Pijana na ulicy	13,3	58,9	16,5
Przepijanie pieniędzy	21,8	29,1	41,5